

מסורת הש"ס

(א) פרה פ"י [מ"א], ב) מוספ' פרה (פ"ט) [פ"י ה"ג] ע"ש א) ע"י רש"ק, ד) [נעלם פ. יומא ד. מדה ט.], ע' ירושי יומא פ"ה ה"ד, (ס) ת"כ צו פרק ב פ"ו ה"א, (ז) ת"כ שם פ"ו ה"ד, (ז) [נקמן לה: לו: [ז: ת"כ שם, (ח) [נעלם לה:], (ט) ת"כ שם פ"ו ה"ה, (י) ת"כ שם ה"ד, (כ) [נעלם לה: מעילה ה.], (ל) [ובחגיגה כג. ד"ה מת וכו' כתבו דהיינו דווקא בשאר טומאות ק"ן בטומאת מת נפסלה].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ואמר רבה דה"ל טע ד"ה אלף וכו' כשעבדין וכו' בצברה הס"ד ואח"כ מ"ה העבדת כלי של מי חטאת הס"ד ואח"כ מ"ה חוץ וכו' לזין הסתכל הס"ד ואח"כ מ"ה ונטל את הגזין וכו' חטאת הס"ד ואח"כ מ"ה העבירו על פי וכו' למעלה הס"ד ואח"כ מ"ה ואחציה:

גליון הש"ס

[נכ] דתניא ר' אלעזר אומר מי חטאת וכו' שהרי מ"ן ע"ה. ע"י יצמות דף ע"ג ע"ב. בתוס' ד"ה ע"ל וכו':]

שינויי נוסחאות

[א] ש"מ קסבר (ש"ח), וכו' כרש"י: [ב] עליה וטוריה (ש"ח): [ג] חטאת ושרץ בתנור ליתא תנשיות דשרה (הגרי"ב), וכל הפרק שם מיידי בתנור שאני אלף טמא לתחלת (ת"ש וכו'): [ד] על גבי כלי טמא או על כלי (יב"ט): [ה] כלי יונה (ש"ח) וכו"מ כרש"י: [ו] דבין (ש"ח): [ז] כלי ומצרפין (ש"ח), וכו' כרש"י ד"ו: [ח] כלי ר' יעקב כמו דלחא בתוספתא וכו' כרש"י (יב"ט): [ט] כלי יונה (ש"ח) וכו"מ על הרמב"ם פ"ח ממעשר הק"ג ועי': [י] כלי טמא וחד להובא דלא היתה לו שעת הכושר (ש"ח), וכו' בכל כתיבי (ד"ס): [יא] כפריהן הפסיקא אין טעון כיבוס אלא הדם שנתקבל בכלי. וע' ש"י בע"ב ד"ה הא ומד"ה מה: [ב] כלי בטמא (ש"ח): [ג] כיבוס בזה אחר זה דה"ל (יב"ט וצ"ט): [ד] כלי בטמאו (שחכ"י): [ה] (ש"ח): [ו] וטהורה (שחכ"י), וכלא חות ב: [ז] כלי ארירן (בבא"מ): [ח] ודבמתרין (כתובי ושי"ח): [ט] כלי בטומאה שבאוריה שעה (גליון): [כ] כלי סלקא דרבי (ב"ש): [כא] מכלן עד סוף ד"ה בראוי ליתא כרש"י: [סומן למחקה בש"מ:

דם חטאת פרק אחד עשר ובהים

ניתו על בגד טמא. ונטמא בנגיעתו בֹּו מי הוּ דס פסול כאליו נטמא קודם לכן ולא צעי כיבוס או דלמא כיון דצעידנא דנפל עליה אכתי כשר הוה והוּ פסול דס וטעינת כיבוס לבגד בלזין כאלחד כדמפרש ואזיל לה רב הונא כריה דרב יהושע: **מדקא מיצעי ליה סבי**. מכלל דפשיטא ליה נטמא בֹּו קודם לכן דלא צעי כיבוס ואע"ג דהיתה לו שעת הכושר: ש"מ קסבר כו'. ומיהו היכא דפסול דס וטבילת בגד בלזין כאלחד מיצעי ליה הכי מי אמרינן ה"מ דפסולה אין דמה טעון כיבוס בֹּו: **בזה אחר זה**. שנפסל ואח"כ ניתו: **ודקא מפרץ אצוי**. למילתיה דרבה דפריש פלוגתייהו דר' אלעזר ורבנן: **מטהרין**. את האדם מטומאת מת כאליו לא נטמא בֹּו: **שדרי נדה**. שנטמאה בזמת מזין עליה לפני טבילת נדה וטובלת לשמי הטומאות בטבילה אחת שלא מזינו צמורה שהזקקה לטבול לנדמה תחלה ולקבל הזאה וטהרה פֹּו: **כשתטבול ויש מיכן ראה למי חטאת שנטמאו קודם הזאתן כדמפרש רבה ואזיל:** (א) **ואמר רבה**. ר' אלעזר שמביא ראה מהזאת נדה שאינו דומה לוֹו דלילו נדה הזאה וטומאת המים בלזין כאלד ולזין ו ראה לנטמאו קודם היייה: **אלא שאמרה צטיט רבי עקיבא רבו**. דאמר כל הטומאות מטמאין מי חטאת העוזבין על אחרי בֹּו הלכן נטמאו המים משעברו על אורי הנדה והזאה לא הואי עד שנגעו המים בצשרה: **חוץ לתנור**. שהיה התנור סמוך לבתול מולזן כותל וכו' לגין והאדם עומד חוץ לתנור כלומר להלן מן התנור שהתנור מפסיק בינו לבין הכותל: **יֹו העצרת כלי**. של מי חטאת: **והעבירו ע"פ הסנור**. על אור פיו שכל תנוריהם פיהם למעלה: **ונטל את הגזין**. של מי חטאת ובמסכת פרה תנינן לה ומעלה היא לזי חטאת: **ואיסביא אצוי** גרסינן: **מודה ר' עקיבא**. אע"פ שנתלק בלגין של מי חטאת מודה הוא בזהא שהעבירה כו' שהיה מזה על האדם ותנור טמא מפסיקו ועברה הזאה על פי התנור: **[למעלה כלמטה**. בזהא כנגניהן]: **ה"ג ושאר כל המאהילים לאיתוי אבן המנוגעת**. אלמא בזהא נדה ליכא למימר לרבי עקיבא משבחה למעלה בזהא על הנדה נטמאת: **אלא אמר אצוי דכ"ע אפילו צמי חטאת לאו כמונה דמי**.

אלא לענין לגין הוא דגזר רבי עקיבא גזירה שמה יניחנה בתוך האור דרך העצרתו אבל בזהא שאינו מעביר אלף וזרקה מודה הוא דטהור דכיון דנפק מידו נפק לגמרי ואין גידו להכניסה לתנור: **ורבי אלעזר**. דמייתי ראייה למילתיה מהזאת נדה ורבנן דאמרי אינה ראייה: **בדינן טומאה קדומה**. כגון מי חטאת שנטמאו לפני הזאתן מטומאה שבאזתה שעה כגון הזאת נדה שטומאת המים והזאה בלזין כאלחד קמיפלגי: **רבי אלעזר סבר דנין ורבנן סברי אין דנין**. ולגבי ניתו דס חטאת על בגד טמא דליציעא לן לעיל נמי פלוגתא דרבי אלעזר ורבנן היא דלרבי אלעזר אין טעון כיבוס דטומאה שבשעת נפילה כטומאה שלפני נפילה ולרבנן לא דמו אהדדי. והאי דקאמרין אליצא דרבה וכדמפרק הֹו אצוי ולא אמרינן אליצא דאצוי (ואע"ג) דהא דרבה לימיה משום דאצוי תלמידו הוה ולא נחלק עליו אלף דן לפניו ומירגס הדבר לפניו והודה לו: **דכולי עלמא אין דנין**. ורבי אלעזר טומאה קדומה מטומאה בֹּו קדומה יליף דרבי אלעזר סבר הזאה צריכה שיעור ומצטרפין להזאות וכי נפלה הזאה קמייטא עלה אכתי לאו הזאה היא לטהרה ואע"ג שנטמאת הזאה הראשונה כשנגעה בה מחרת ומצטרפת עס השניה להשלים השיעור אלמא מי חטאת שנטמאו לפני הזאה מטהרין: **ורבנן סברי אין הזאה צריך שיעור**. ומהזאה קמייטא אסתלקא בֹּו לה הזאה וליכא למילף מינה טומאה קדומה דהך דגבי נדה טומאה שבאזתה שעה היא: **מדמה**. מיעוטא היא דמה של זו ולא דמה של אחרת. רבי עקיבא הֹו ורבי שמעון פליגי בזהא פסולה דמיעט קרא ולפרושי קאתו: **כפיצ אופה**. בתריה דקרא דכיבוס ומריקה ושטיפה כתיב כל זכר בזהנים יאכל אותה (ויקרא ו): **אופה פרט לתרומה**. ואמריקה ושטיפה קאי כדאמרין לקמן בפירקין (דף טו:): **ורבי שמעון לטעמיה**. לקמן במתניתין (דף טה:): **אופה על הגזר כו'**. כדמפרש טעמא בגמרא: **מן הקרן**. של מוצח ומן היסוד של שירים ובפרק בית שמאי (לעיל נט.) תרגימנא דמן הקרן ממש ומן היסוד מן הראוי ליסוד דמשניתן מתן דמה אין שירים טעונין כיבוס. וטעמא מפרש בגמרא: הכי גרסינן במתניתין **נשפך על הרצפה ואספו אין טעון כיבוס ואין טעון כיבוס אלף הדס שנתקבל ככלי כו'**. ובגמרא בא [ע"ב] פריך הא תו למה לי: **נשפך על הרצפה**. מולאך בהמה: **גב' בראוי להזאה**. שנתקבל ככלי: הא

דם חטאת פרק אחד עשר ובהים

בעא מיניה רמי בר חמא מרב חסדא ניתו על בגד טמא *מהו אמר רב הונא בריה דרב יהושע מודקמיבעיא ליה הכי ש"מ א היתה לה שעת הכושר ונפסלה אין דמה טעון כיבוס ה"מ בזה אחר זה אבל בבת אחת לא או דלמא לא שגא א"ל פלוגתא דר"א ורבנן אליבא דרבה וכדקא מתריץ אביי * דתניא ר' אלעזר אומר מי חטאת שנטמאו מטהרין שהרי בנדה מזין עליה בֹּו ואמר רבה ר"א בשיטת ר"ע רבו אמרה דאמר העברת כלי על גבי מקום טמא כמונה דמי דתנן^[כ] היה עומד חוץ לתנור ושרץ בתנור בֹּו והושיט ידו לחלוץ ונטל את הגזין והעבירו ע"פ תנור ר"ע מטמא וחכמים י־מטהרין ובהא פליגי דר' עקיבא סבר כמונה דמי ורבנן סברי לאו כמונה דמי ואיתיביה אביי מודה^[כ] רבי עקיבא בהזאה שהעבירה על דֹו כלי חרס טמא על גבי משכב ומושב טמא שהיא י־טהורה שאין לך דבר שמשמאו למעלה כלמטה אלא בזית מן המת ושאר כל המאהילין לאיתויי אבן המנוגעת אלא אמר אביי דכ"ע לאו כמונה דמי והכא בהא קמיפלגי דרבי עקיבא סבר גזרינן שגא ינוח הֹו ורבנן סברי לא גזרינן ומודה רבי עקיבא בהזאה כיון ו דנפק נפק ורבי אלעזר ורבנן במאי קמיפלגי אמר אביי בדנין טומאה קדומה מטומאה שבאזתה שעה קמיפלגי כ"ס דנין ומ"ס אין דנין ^א רבא אמר דכ"ע אין דנין והכא בהא קמיפלגי דר"א סבר ^ב הוזהא צריכה שיעור ומצטרפין ו להזאות ורבנן סברי הזאה אין צריכה שיעור: חטאת פסולה כו': ת"ר ^ה מדרמה מרם כשירה ולא מרם פסולה ר"ע הֹו אומר היתה לה שעת הכושר ונפסלה דמה טעון כיבוס לא היתה לה שעת הכושר ונפסלה אין דמה טעון כיבוס ור"ש אומר האחד בֹּו זה ואחד זה אין דמה טעון כיבוס מאי טעמא דרבי שמעון כתיב ^ב אותה וכתוב מדרמה חד להיכא דהיתה לו שעת הכושר יֹו ורבי עקיבא הֹו אותה פרט לתרומה ור"ש לטעמיה דאמר ^ו קדשים קלים אין טעונין מריקה ושטיפה וכ"ש תרומה: **בַּתְנִי'** ^ט ניתו מן הצואר על הבגד אינו טעון כיבוס ^{טו}מן הקרן ומן היסוד אינו טעון כיבוס ^{טז}נשפך על הרצפה ואספו אין טעון כיבוס יֹו אין טעון כיבוס אלא דם שנתקבל בכלי וראוי להזאה: **גב'** ^ית"ר יכול ניתו מן הצואר על הבגד יהא טעון כיבוס ת"ל ^א אשר יזה לא אמרתי לך אלא בראוי להזאה תניא איך יכול ניתו מן הקרן ומן היסוד יהא טעון כיבוס ת"ל ^ב אשר יזה ^ב פרט לזה שכבר הוזה: נשפך ^א על הרצפה כו':

צג.

י א מיי פ"ח מהלכות מעשה הקרבנות הלכה ט:
יא ב מיי פ"ח מהלכות פרה אלומה הלכה ג:
יב ג ד מיי פ"ד שם הל"ה:
יג ה מיי פרק ח מהלכות מעה"ק הלכה ג:
יד ו מיי שם הלכה ו:
טו ז מיי שם הלכה (ד) [ו]:

תורה אור השלם

- כל אשר יגע בבשרה יקדש ואשר יזה מדיקה על הבגד אשר יזה עליה תבבס במקום קדש: וקרא ו, כ
- כל זכר בבחיהם יאכל אתה קדש קדשים הוא: וקרא ו, כ
- כל אשר יגע בבשרה יקדש ואשר יזה מדיקה על הבגד אשר יזה עליה תבבס במקום קדש: וקרא ו, כ

מוסף רש"י

מתני'. מן הקרן. משנגע בקרן המונח ניתו על הבגד ומן היסוד. משנפסטי שירים ליסוד ניתו מן היסוד לבגד (לעיל לוח): אשר יזה פרט לזה שכבר הוזה. כלומר אשר יזה ממש העומד לאותו. דעתיא לא נעשית מנות, ההוא הוא כשנינו ממנו על הבגד קודם וזיקה לו בשעת וזיקה טעון כיבוס, ולא שכבר הוזה, דלחלק הזאה אין העומד טעון כיבוס דלחלקה שזרק בין וזקו כשר בין וזקו פסול אילו טעון כיבוס (משניות ה):

שיטה מקובצת

ונבטל אף הלזין וכו'. בשל מי חטאת אצוי. דבשאר טהרות ליכא מלן דמתמיר לאחשויה כמות. ומינה ומאי נפקא מינה אם טמאת הלז ר' אלעזר פ"ל דמי חטאת שנטמאו מטהרין ובעיט ר"ע רבו אמר. ולפי מירון הסוין שתרטו על קוסא דכזית מת בפסיה דהתם קודם קדוש והכא לאחר קדוש, אין קשה זה כלום, דר"ש נמי דשטמא קודם קדוש (הורפ"ג דל' ב"ש): רש"י ד"ה רבי אלעזר סבר דנין ב'ו. דהא דרבה ליתיה משום דאבי תלמידו הוה וכו' י"ב ושם משום דבא נזקין לא בשמי הזאות וכמ"ד הזאה צריכה שיעור ולדויה ודאי הויה טומאה קדומה, משי"ה קאתר כרבה דמוקין לה במדא הזאה ולא ממש כדדיה דס"ל כמות דמי והויה לה טומאה קדומה אלף כדמתק אצוי דכ"ע לא כמות דמי (הורפ"ג דל' ב"ש): תרו"ח מי השאת וא"ת ב"ה י"ב והר"ם ו"ל מירן דטומאת מת שאני דהואיל וכל ליטהר מטומאת מת לזין להיות טהור ממנה, והכא מיידי בשאר טומאות ע"כ. וכן תרלו בתוספות בתמן' מנינה דף כב ע"א (ד"ה מתן) (ב"ש): ד"ה ינתי ב'ו מיישא לא שפעין ב'ו. י"ב ח"ל הר"ם ו"ל וא"ת מירשא שמעת לה דקבלו פסולין דהאי נמי מתקבל פסול שגא מתקבל ככלי. וי"ל דליצטרך משום דפסול והאמת בלזין כאלת ומי"מ לא מצינ למשפט מינה בעיין לעילא דשאי התם דמתקבל כהכשר (ב"ש):

עין משפט ונר מצוה

עין משפט נר מצוה פזא א מיי פֿיט מַהלסות פרה הלכה ז: יז ב מיי פֿיה מַהל מַעִיָק הלכה ט: יח ג מיי שם הלכה ח ופֿיג מַהלסות פרה הלכה ז: יט ד מיי פֿיק ח מַהל מַעִיָק הלכה ח: כ ה מיי פֿיג מַהלסות פרה הלכה ג וועי לַחִימ פֿיה מַהל מַעִיָק ה"ח: כא ו מיי פֿיה מַהל מַעִיָק הלכה ח: כב ז מיי שם פֿיח הלכה ח: כג ח ט מיי שם הלכה ד: כד י מיי שם הלכה ז: כה כ מיי שם ה"א ו' והל' ט: כו ל מיי שם הלכה ט:

—‏ ‏—

תורה אור השלם

- ולקח אבות וטבל במים איש טוהר ודחה על האהל ועל כל הדבלים ועל הנפשות אשר היו שם ועל דגונג בעצם וא נקלל או בפת או בקבר:
- וטבל הכהן את אצבעו בדם והזהן מן הדם שבע פעמים לפני יְהוָה את פני פרכת הקדש: וירקא ו, ד
- ושָׂרָף את הדָּהָר לַעֲיֵינֵי אֵת עֶדֶה ואת בִּשְׂרָה ואת דְּמָהּ הָאֵל פֶּרְשֵׁה יִשְׂרָאֵל: במדבר יט, ה
- כפורי וְהֵבֵן שְׁלִשִׁים כַּפּוּרֵי כֶסֶף מְשִׁים אֲרָבַע מֵאוֹת וְיִשְׂרָףָה בְּלִים אֲחֵרִים אֵלָּה: עזרא י, יח
- כל אֲשֶׁר יֵגַע בִּבְשָׂרָה יִקְרָשׁ וְאִשָּׁה יִדְוֶה מִקְדָּהּ על הדבדג אשר יקץ עליה תחבס במקום קדש: וירקא ו, כ

—‏ ‏—

הגהות הב"ח

(א) גמ' לבי עשרה תלמודי אמר רב עמרם: (ג) בששנה כיטוס אינו טעון כיטוס אלא מקום דהי' (א) רש"י ד"ה שבעין ובי' הוי' טעילה סס"ד ואח"כ מיה' אף עב גב גילתא ובי' לענין קבלה סס"ד ואח"כ מ"ה למעוטי שריים ובי' פעמים סס"ד ואח"כ מ"ה אמר רב רב עמרם:

—‏ ‏—

שינויי נוסחאות

[א] ז"ל ראבעינא: ובי' מנחות ז פ"ג (א"תרנ"ב: ב) את שבע מנחק, וז"ל ראיתמר א"ר זריקא, ובי' מנחות (ח"ח: ג) ג"א גמרא גמי הכי וטבל (דק"ו: ז) ז"ל מעיקרא, וכו'. כמקור (ש"ח: ז) למחכתא וטבל ראב"עטריך למיכתא (ש"ח: ז) לרבא (א"תרנ"ב: ז) אמרי תלמודי כל"ל (ב"ש: ז) אבהא הויא גבי (ש"ח: יא) גמירי' דנין קל הוהמר מהלכה: (יב) פגמי דא קרינן במים (ש"ח: יב) דאם (ש"ח: יד) בענין שהיה מונג טבילה וד'ה"ה שריים שהיה שם: (טז) טבילה להבי ביי' הד"א (ב"ש: ז) ז"ל הוזה (ש"ח: יז) שבאבעצב (ש"ח: יז) ז"ל לערצבא (ש"ח: יא) כ"מ נוסף וד'ה"ה לשריפיה שהיה שם: (כ) דרשוהושט (ש"ח: כא) ז"ל מרבה (ש"ח: כב) ז"ל אהל אבי (צ"ח: כב) חובת אר ממקד (צ"ח: כג) ז"ל דאם (ש"ח: כד) שריפב על הערצבא (יג"ב"ש: ב) ז"ל ונשיח' לא בעי (ש"ח: ב) ז"ל לחורא (צ"ח: ג"א מידה (ש"ח: כ) ז"ל מוה"ר גרירא א"ר כל"ל (ח"ח: וט') וד'ה"ה גורא כלפגמי ומי' שהיה לפנים מקת נוסחאות דלא חו גרסי נוסחא אף משהופשט: מ"ז: [כט] והשתא (ד"ח:)

ליקוטים

והכיבוש במקום קדוש. ע"ד השקשה מר על הח"כ דרדוש בו מנחה דכתיב במקום קדוש תאכל בחצר אוהל מועד ואיתא תיב"כ בתורה חולל ומתורת לקדוש ת"ל במקום קדוש, וגם גבי חטאת דכתיב תרומתו במקום קדוש בחצר אוהל מועד דריש גיב תיב"כ דבעינן תרומתו, ושניה שם כמו גבי מנחה. ומעתה הקשה כבוד מר בדשלמא גבי אשם דאף דלא כתיב רק במקום קדוש מימ' אי אפשר לפרש מתנה להיה דאשם איתשק לחטאת, אבל גבי כיבוש בגד שניתו עליו דמבואר במשנה ובגמרא דצריך לבכסו בעורה מני"ל דהרי לא כתיב תרומתו, וקדוש קדוש וגם רב הבית שהוא מתנה בכלל מקום קדוש הוא. וי"ב דברי מר, ובעיקר לשונו של מעלתו שכתב דמבואר במשנה ובגמרא שצריך לבכסו בעורה. אני בעיני לא מצאתי ולא במשנה ולא בגמרא גבי כיבוש ובר העורה כלל, אבל לשון המשנה בפרק ד חטאת דף צ"ג ע"ב והכיבוש במקום קדוש, והרי גם בקרא כתיב במקום קדוש ואעפ"י מבואר דהבר במשנה שהיכוס במתנה שכניה שהרי במשנה שאחר איה איתא בבר שיצא חוץ לקלינים נכנס ומבכסו במקום קדוש (הגה"ה מכן המחבר, עיין ברמב"ן בפירושו על התורה בפי צו כתב הנכנס במקום קדוש עד וכל חטאת, הממיר הכתוב עד הנבלע בבגד לעשותו כאשר היה קודם הויה שלא יצא חוץ לקלינים ואמר וכלי חרס אשר תבושל בו ישרב ואף במקום קדוש הוא נשבר והחרסו נבלעין במקום ואין עושין בו בריקה ונשיטה כלל וכן המדיקה

צג:

מה טעם קאמר. ממוך המירוך משמע דהא דקשיא ליה הא מו

ל"ל קאי אלפי שאין טעון כיבוס כו' ומימה ונשפך על הרלפה למה לי הא שמעינן לה מניתו מן האזאר: **אלא** **אצבעו במאי** **מקנה**. צפ"ק דמנחות (דף ז:) פ"י צקונטרס^ו לפי שהיה מזה מדמה

זהר המשחה אל נכח פני אהל מועד ופרה לפניו נשרפת לאחר שזירד מן ההר והיאך היה יורד צין כל הזאה והזאה מהר המשחה לקנה בגוף הפרה (א) וקשה מהא דלומר לקמן צריש פרק זמרא (דף ק"ג.) שחטה שלא כנגד הפתח פסולה שנאמר ושחת והזה מה הזאה כנגד הפתח אף שחטה כנגד הפתח דמשמע שהיה הכל צמקוס אחר^ז (א) ונראה כמו שפ"י כאן צקונטרס שלא היה יכול לקנה אצבעו בגוף הפרה שלא יתלכלך אצבעו מן הנימין והכי נמי אשכחן דמישיב לנימין פרק כל כתיב הקדש (שעת קטו:) גבי מפשיטין את הפסס עד המזה (ט:) **מנין** לרבות שק ובל' מיני בגדים בו'. מלאוקי ריצוא לשק

וכל מיני בגדים משמע דעור אף משהופשט לא צעי כיבוס לרבי אלעזר וגרסי' במילתיה יכול שאני מרצה את העור משהופשט כדפי' צקונטרס ול"ג עד שלא הופשט דל"כ הוה משמע משהופשט (א) צעי כיבוס חה אינו דר"א לא מציא (א) אלא שק ומיני בגדים ושמעין ליה נמי צמתי' דאף משהופשט אין טעון כבוס זה (א) אינו דיוק דלדרכה דעור משהופשט ואינו מחוסר שום דבר לא טעון ולא מחשבה לקבל טומאה טעון כבוס אפילו לר"א דהא (משהופשט נמי) לא ממעט אלא מטעם דצענין דבר המקבל טומאה כדאימת צצרייתא אלאמא אי מקבל טומאה השתא טעון כיבוס ובסמוך נמי קאמר עוצא שחיצ נקצעה איכא צניייהו דלרבי אלעזר לא צעי כיבוס משום דאינו מקבל טומאה עד שיקצענה אצל אס נקעה או לא חישב נקצעה דהשתא אלא (א) מקבל העור טומאה טעון כיבוס והא דמרזבי שק ושאר מיני בגדים משום דאפילו הני דאינן (א) צכלל צגד כי אס אמר ופשמס כדפרש"י ואיך ימור לרבותם וה"ה דמההוא ימור נמי אחי עור ואי גרסי' צר"א משהופשט מיירי שדעיין לר"ך מחשבה קודם שיקבל טומאה או לר"ך שיעטל מחשבתו שחיצב (א) העוצא ציעטל מחשבתו ורואוי לכיבוש אחד שומאה ורואוי לכויוס כיבוש (א) והכיבוש בשק ואחד העור טעונין כיבוש (א) והכיבוש במקום קדוש ושבירת כלי חרס במקום קדוש ומריקה ושמטיפה בכלי נחושת במקום קדוש ל זה חומר בחטאת מקדשי קדשים: **גב' מנהיה** (ח) מילי דת"ר^ט בגד אין לי אלא בגד מנין לרבות עור משהופשט ת"ל^ט אשר יזה עליה תכבס יכול שאני מרבה עור עד שלא הופשט תלמוד לומר מרבה מה בגד הראוי לקבל טומאה אף כל הראוי לקבל טומאה דברי ר' יהודה רבי אלעזר אומר בגד אין לי אלא בגד מנין לרבות שק

היינו נמי מני צניייהו דקאמר שצריך לעשות הבעיא מכח דברי שניה ואי גרסינן אף במילתיה דר"א עד שלא הופשט א"ש דצעי מאי צניייהו אצל קשה ממנתינן (א) אי גרים אף משהופשט: הג"ה השתא (א) אפילו גרס משהופשט ע"כ לא פליגי ר"י ור"א אלא דר"י דריש מה צגד ראוי לקבל טומאה ור"א דריש מה צגד מקבל טומאה ומשום הכי ר"י דדריש ראוי מרצה עור משהופשט דראוי לקבל טומאה צמחשבה ואין מחוסר מעשה ור"א דדריש מקבל ממעט עור שופשט אע"פ דלאוי משום דצעי דבר המקבל טומאה שאין מחוסר אפילו מחשבה אצל לאחר מחשבה מקבל דצעי דבר המקבל

דם חטאת פרק אחד עשר זבחים

הא מו להם לי למיתי אין טעון כיבוס אלא שנתקבל בכלי הא תנא ליה נשפך על הרלפה: **קיבל פחוס מכדי הוייה צבלי זה**. וחזר ועירב: **דסני ר' חננאל**. לגבי מי חטאת: **קידש**. מי חטאת צאפר פרה: **לא קידש**. כדצעי (א) טעמא ואזיל: **צדס מאי**. צדס חטאת הפנימית קיבל

פחות מכדי הוייה כו' וחזר ועירב מי הואי קבלה או לא: **הלכא** (א) גבי מי חטאת: **ומהלכא לא גמרינן**. אין דנין (א) מהלכה: **ועצל צמים** מדקרינן צמים (א) ולא קרינן צמים משמע צמים המזכרים למעלה לענין קידוש שהא צשעת קידוש שיעור טבילה: ה"ג **הא כפיט ועצל**. הכהן את אצבעו צדס (א) שהא צדס הראשון שיעור טבילה מתחילתו: **מספג** מקנה צבולי הכלי או צדופטתיו: **שהא צדס שיעור טבילה מעיקרא** גרסינן. כדפרי' צדס הראשון משמע: **מן הדס**. והזה מן הדס: **שצענין**. מדס האמור צענין (א) טבילה שהזה ממנה ראשונה זיה את כולן שצריך לחזור ולטבול צו אצבעו על כל הוייה (א) טבילה ולמעוטי שירים שנאצבע דהאי מן הדס קרא יתירא הוא דלא צריך למיכתב אלא והזה ו' פעמים: **אע"ג דליכא שיעור טבילה מעיקרא**. הואיל ואיכא שיעור צשעת טבילה (א): **להכי איזעטריך למיכתב צדס**. דמשמע צדס שהזכיר לענין קבלה: **אמר רב עמרם טינאל**. מיובנתא לר' אלעזר: היה מזה. צמטאות הפנימיות וניתזה הזאה מידו על הבגד: **עד שלא גמר כל ההואות טעון כיבוס**. ואפי' ניתו צין ההואות (א) להזאה משריים שנאצבע. אלאמא שירים שנאצבע צין כל הזאה והזה, דסכי משמע והזה מן הדס האמור צענין למעלה ועצל הסין אצבע צדס, חמאום דס שצבלי טעובל צו זיה כל ההואות ולא משריים שנאצבע (מנחות (א) אמרי תלמודיך. תלמודיך אמריים משניה דרב עמרם (מנחות ב:) דיה מזה. כסן מדס אמריים ופעירים המשפיר: עד שלא הוזה. דלמתי חיי יהוה דס שפגל על הנגד להזאת מזה דס, ועטון הנגד כיבוס, כדכתיב ואשר זיה מדמה על צגד וגו', ואס משהוה נפל לא משצי דס: עד שלא גמר מלהזות. כל ו' האות וקמני דעטון כיטוס ואפילו לא נפל אלא משריי אצבע, אלאמא שריין להזה: עד שלא יצתה הזאה מידו. על הספוכת נפל על הנגד, עטון כיבוס, ושדקי ההואה נפל עליו, אצל מציאתה הזאה מידו נפל על הנגד, דסיו משריים שנאצבע, אין טעון כיטוס. גמר אין לא גמר. אלאמא שירים שנאצבע כסירס ולא צעי קטות: בשלמא גמר מקנה ידו בגופה של פרה. שכי פרס לפניו נשרפת לזאת שזירד מן ההר דכמי ושרף את פסוה לעינו: אלא אצבעו. צין כל הזאה והזה: במאי מקנה. וכו צין כל הזאה והזה יורד מהר המשחה לקנה בגוף הפרה (מנחות (א) בשפת מזריק. יורד ולא למור (לעיר כה.) והיינו דקרי למזריק כפורי וצב כפי' עורא, ע"כ שמקנה ידו כדלמתי צמסת גיטין (טו). וכפר דיה כהוא גבדא (מנחות ז:)

[זד]. מפרש למעוטי מאי: **צמקוס קדוש**. צעורה: **וצעירה כלי חרס**. שצישל זה חטאת צמקוס קדוש. ובגמרא [זד:] יליף לה: **זה חומר** ללכיוס קאי: **גב' מה צגד הראוי לקבל טומאה**. דאין לך צגד קטן ששמו צגד שאינו ראוי לקבל טומאה אס חישב עליו לכלי כמות שהוא אף כל כו' ועור משהופשט ראוי לקבל טומאה אס חישב עליו לעצדה (א) כמו שהיא אצל כל זמן שלא הופשט אינו ראוי לכלי: **אין לי אלא צגד**. סתם צגדים צמחורה אמר ופשטים (ט:) שק. מנוא'ם על צעים: **וכל** דהשתא ס"ד לאו משום דשריים פסולין אלא גזרת הכסוב הוא דכמי ולקח מדמה והזה שצב פעמים וקאי שצב פעמים חולקת (הורא דיל. ב"ש:)

צצישל זה חטאת צמקוס קדוש. ובגמרא דצריך לבכסו בעורה מני"ל דהרי לא כתיב תרומתו, וקדוש קדוש וגם רב הבית שהוא מתנה בכלל מקום קדוש הוא. וי"ב דברי מר, ובעיקר לשונו של מעלתו שכתב דמבואר במשנה ובגמרא שצריך לבכסו בעורה. אני בעיני לא מצאתי ולא במשנה ולא בגמרא גבי כיבוש ובר העורה כלל, אבל לשון המשנה בפרק ד חטאת דף צ"ג ע"ב והכיבוש במקום קדוש, והרי גם בקרא כתיב במקום קדוש ואעפ"י מבואר דהבר במשנה שהיכוס במתנה שכניה שהרי במשנה שאחר איה איתא בבר שיצא חוץ לקלינים נכנס ומבכסו במקום קדוש (הגה"ה מכן המחבר, עיין ברמב"ן בפירושו על התורה בפי צו כתב הנכנס במקום קדוש עד וכל חטאת, הממיר הכתוב עד הנבלע בבגד לעשותו כאשר היה קודם הויה שלא יצא חוץ לקלינים ואמר וכלי חרס אשר תבושל בו ישרב ואף במקום קדוש הוא נשבר והחרסו נבלעין במקום ואין עושין בו בריקה ונשיטה כלל וכן המדיקה

מסורת הש"ס

(א) מנחות ז: [כל הסוגיא צאזח שריים] (ט) [שם לעיל מ:] תיב ירקא חובה פרשי ג ה"ח, (א) תי"כשם ה"ט, ועי' ירדשי יומא פיה סח"ד, (ד) יומא ג. מריק כד. מנחות ז: כו., (ס) תי"ב צו פ"ו ה"ה, (ו) מנחות ז: פרה פ"ג מ"ט, (ז) לעיל כ"ה: מנחות שס, (ח) עי' תי"ב שם ה"ו, (ט) [למקן ז:], (י) תי"ב שם ה"ו, (כ) עיקרא דרך מילתא בבזיר גו., ט' עי' מ"ט' ודש"ק, (ט) שבת כו., ט' ד"ה גמר ד"ה בשלמא, (ס) [ווע' צמנחות שם בתי' דממלי' קושיו ז], (ע) [ווע' היעב מו' מנחות ז: ד"ה אלא]

—‏ ‏—

קידש פחות מכדי הוייה. כדי שיטבול רשעי גבעולין וזה: לא קידש. ואפ"ש שחזר ועירבו לאחר קידוש. קידוש זה הוא נמית מים על האפר: בדם מהו. אס קיבל מדס ועיריס ופרס הששפים שטעונין הוייה, וקיבל שיעור ג' האותם כלל וזו שיעור ד' האותם ככלי וכו' (מנחות:)ומהלכתא לא גמרינן. אין דני מהלכה דלא יתנה מורס שצפי' לדרש ציג צענין (שפי' שבת קלב.) אמר רבא חביא. דגדס לא קידש: וטבל. צדס: ולא מספג. מקנה אצבעו דכמי הלי: בדם. משמע שהא שיעור דס מעיקרא (מנחות (א) משעת קבלה ראשונה למעוטי קיבל פחות מכדי (טבילה אצבע) כלי ו פחות מכדי (טבילת אצבע) כלי וזו עירבין וליף נגדס, מדקרינן ועצל צדס ולא קרינן צדס, משמע צדס שהיה ככר משעת ראשונה (לעיר ח:) אע"פ דליכא שיעור טבילה מעיקרא. דלא קיבל שיעור כל האותות מעיקרו וצלבד שהא צשעת כל טבילה וטבילה כדי שיעור שאל יספג: כהר רחמנא בדם. דמשעת צדס מעיקרא: למעוטי שריים שנאצבע. שצריך לטבול אצבע צין כל הזאה והזה, דסכי משמע והזה מן הדס האמור צענין למעלה ועצל הסין אצבע צדס, חמאום דס שצבלי טעובל צו זיה כל ההואות ולא משריים שנאצבע (מנחות (א) אמרי תלמודיך. תלמודיך אמריים משניה דרב עמרם (מנחות ב:) דיה מזה. כסן מדס אמריים ופעירים המשפיר: עד שלא הוזה. דלמתי חיי יהוה דס שפגל על הנגד להזאת מזה דס, ועטון הנגד כיבוס, כדכתיב ואשר זיה מדמה על צגד וגו', ואס משהוה נפל לא משצי דס: עד שלא גמר מלהזות. כל ו' האות וקמני דעטון כיטוס ואפילו לא נפל אלא משריי אצבע, אלאמא שריין להזה: עד שלא יצתה הזאה מידו. על הספוכת נפל על הנגד, עטון כיבוס, ושדקי ההואה נפל עליו, אצל מציאתה הזאה מידו נפל על הנגד, דסיו משריים שנאצבע, אין טעון כיטוס. גמר אין לא גמר. אלאמא שירים שנאצבע כסירס ולא צעי קטות: בשלמא גמר מקנה ידו בגופה של פרה. שכי פרס לפניו נשרפת לזאת שזירד מן ההר דכמי ושרף את פסוה לעינו: אלא אצבעו. צין כל הזאה והזה: במאי מקנה. וכו צין כל הזאה והזה יורד מהר המשחה לקנה בגוף הפרה (מנחות (א) בשפת מזריק. יורד ולא למור (לעיר כה.) והיינו דקרי למזריק כפורי וצב כפי' עורא, ע"כ שמקנה ידו כדלמתי צמסת גיטין (טו). וכפר דיה כהוא גבדא (מנחות ז:)

—‏ ‏—

שיטה מקובצת

ואי כתב רחמנא בדם חייא בו, צ"ב גליין מספר ימן. פי דהא דרשנינן צדס מעיקרא אין הכוונה מהו שום דא שיעור טבילה אלא"כ קאי אצבע. להכי כתב רחמנא ועצל ע"כ. ועי' פריי פריי ז"ל לעיל דף מ' ע"ב (ב"ש:) ח"ק עד שלא נצר מלהזות בער בבוב. פי ואפשי שאלת מכן הזאה ממחת ידו, אלאמא שריים רלויין סס דעיין להזות מכן שאל לא כן תאמי צענין צטוס, ומימה והיכי ס"ד למימר הכי וזה קמני רשא דהיחא על כל הזאה טבילה משמע משום דשריים פסולים, וכן פי' שם הש"ר משאין וז"ל וי"ל

(הורא דיל. ב"ש:)

